

- K A R A R -

Kurulumuz Başkanlığına [REDACTED] vekili Av. [REDACTED] tarafından gönderilen 25-26/05/2015 tarihli aynı içerikli dilekçelerde: müvekkillerinin 23/05/2015 ve 01/04/2015 tarihli dilekçeleriyle, Kürtçe dışında başka bir dil bilmedikleri, 7 Haziran 2015 tarihinde yapılacak olan 25. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde her vatandaş gibi yardıma gerek duymaksızın özgür iradeleri ile oylarını kullanmak istedikleri, seçim için hazırlanan eğitim videolarının Kürtçe olarak da hazırlanmasını talep ettikleri, Türkçe dışında başka dillerde de hazırlanacak eğitim videolarının televizyon kanallarında yayınlanmasının partiler arasında seçim yaparken kişinin iradesini özgürce yansıtmayı sağlayacağı, bunun gibi her adayın ya da partinin televizyon ve radyo gibi medya organlarında Türkçe dışındaki dillerde de tanıtım yapabilmesinin Türkçe bilmeyen binlerce seçmeni rahatlatacağını bildirmeleri üzerine, Başkanlığımızın 31/03/2015 tarihli, 2785 sayılı ve 12/04/2015 tarihli, 3058 sayılı yazıları ile 7 Haziran 2015 Pazar günü yapılacak 25. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için hazırlanan eğitim filmi Türkçe olarak hazırlandığı, siyasi partiler ve adaylar tarafından yapılacak her türlü propaganda, Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde de yapılabildiği, eğitim filmlerinin Kürtçe olarak da hazırlanması halinde farklı dil ve lehçelerde de hazırlanması gerekeceğinden, taleplerinin karşılanma imkanı bulunmadığının bildirildiği, Başkanlığımızın söz konusu yazılarının hukuka uygun olmadığı, müvekkillerinin söz konusu yazılarında belirtilen talebin karara bağlanması talep edilmesine rağmen, herhangi bir karar alınmadan talebin gereksiz olarak reddedildiği, müvekkillerinin taleplerinin hem iç hukuk mevzuatına hem de uluslar arası mevzuata uygun olduğu, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin taraf olduğu ve Anayasa'nın 90/5 maddesindeki düzenlemeye göre kanun hükmünde bulunan BM Medeni ve siyasi Haklar Sözleşmesinin 25. maddesi ve 25. maddesinin uygulanması ile ilgili olarak yaptığı genel yorumunda, ifade özgürlüğü, barışçı toplanma hakkı ve dernek kurma hakları, oy kullanma haklarının tam anlamı ile korunması ve etkili şekilde kullanılmasının vazgeçilmez şartlarından olduğu, okuma yazla bilmeme, dil sorunları, yoksulluk veya seyahat özgürlüğünün engellenmemesi gibi oy kullanma hakkına sahip kişilerin bu haklarını etkili şekilde kullanmalarını engelleyecek zorluklara karşı olumlu tedbirler alınması gerektiği, oy kullanma hakkı ile ilgili ve materyaller azınlık dillerinde de mevcut olması gerektiği, fotoğraf ve semboller gibi metotlarla okuma yazla bilmeyen seçmenlerin oylarını nasıl kullanacaklarına ilişkin yeterli bilgi edinmelerinin sağlanması gerektiğinin, kayıt için ikametgah şartlarının getirildiği hallerde, bu şartların makbul olması gerektiği ve evsizleri oy kullanma hakkından mahrum edecek düzenlemeler getirilmemesi gerektiği, aynı şekilde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin eki mahiyetindeki 1 No'lu Protokolünün 3. maddesindeki düzenleme de müvekkilinin talebinin yasal dayanaklarından olduğu, Protokolün "Serbest seçim hakkı" başlıklı hükmünde, "Sözleşmeciler Taraf Devletler yasama organının seçimi için, halkın kendi düşüncelerinin serbestçe ifade etmesinin güvence altına alındığı koşullarda, makul aralıklarla ve gizli oylar serbest seçimler yapmayı taahhüt eder." şeklinde düzenleme yer aldığı, bilindiği gibi bir dilde yapılan seçim eğitimi programının söz konusu olduğu bir ortamda müvekkilinin kendi düşüncelerini serbestçe ifade ettiğini söylemenin mümkün olmadığı, serbest seçme hakkı ve seçim hürriyeti, demokratik bir devlet yönetiminin vazgeçilmez şartı olduğu, bu yüzden hürriyetin özünü koruyarak gerçekleşmesi için gerekli hukuki düzenlemelerin yapılması gerektiği gibi tüm devlet kurumları da tüm idari işlemlerinde de olduğu gibi Başkanlığımızın da hukuki düzenlemeler uygun davranmak zorunda olduğu, bu nedenlerle müvekkillerinin söz konusu taleplerine Başkanlığımız tarafından gönderilen "talebin reddine" dair hukuka aykırı işlemin ortadan kaldırılmasına, müvekkillerinin taleplerinin kabulü ile seçmen eğitimi materyallerinin Türkçe dilinin yanı sıra Kürtçe dili ve gerekli diğer azınlık dillerinde yapılmasına yönelik karar alınmasına, seçimlerin yapılmasına az zaman kaldığı için alınacak kararın gereğinin ivedilikle yapılması istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Propaganda yayınlarına ilişkin yasaklar ve propagandada kullanılacak dil" başlıklı 58. maddesinin ikinci fıkrasında; "Siyasi partiler ve adaylar tarafından yapılacak her türlü propaganda, Türkçe'nin yanı sıra farklı dil ve lehçelerde de yapılabilir."

hükmü yer almaktadır.

Resmî Gazete'nin 08/03/2015 tarihli, 29289 sayılı nüshasında yayımlanan Kurulumuzun 04/03/2015 tarihli, 2015/292 sayılı kararı ile kabul edilen Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkilerini Gösterir 135 Sayılı Genelge'nin "Oy verme" başlıklı 30. maddesinin (b) fıkrasında;

"Oy verme işlemi;

Görevli üye tarafından seçmenin adı sandık seçmen listesinde bulunduktan sonra, seçmene oy kullanılır.

Başkan, kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulasını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkasının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra "TERCİH" veya "EVET" mührünü seçmene vererek kapalı oy verme yerini gösterir.

Başkan tarafından seçmene kapalı oy verme yerine girmeden önce:

aa) Birleşik oy pusulasında tercih ettiği siyasi parti veya bağımsız aday için ayrılan bölümden dışarı taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması, "TERCİH" veya "EVET" mührü dışında herhangi bir yerine imza atmaması veya işaret koymaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı, birleşik oy pusulasını düzgün bir şekilde katlayıp zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği.

bb) Seçmenin; cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu, bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği (298/92),

cc) Birleşik oy pusulasından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz olacağı,

dd) Seçmene birleşik oy pusulası verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulası verilemeyeceği,

açıklanır.

Seçmen, sandık kurulu başkanının açıkladığı şekilde hareket ettikten sonra kapalı oy verme yerinden çıkıp, zarfı sandığa bizzat atar ve sandık seçmen listesinde isminin karşısını imza eder. Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir sakatlığı nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin baş parmağını basar. Sol elinin baş parmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza bölümüne ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır (298/93).

Sandık kurulu başkanı, oyunu kullanmış ve sandık seçmen listesini imzalamış seçmenlerin, seçmen bilgi kâğıdının arka yüzünü imzalayıp mühürledikten sonra kimliği ile birlikte kendisine iade eder. Sandık kurulu başkanları, bu işlemlerin düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığını denetler..."

düzenlemesi yer almaktadır.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 1040

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; 298 sayılı Kanun'un 58. maddesine göre farklı dil ve lehçelerde propaganda yapılması mümkündür. Seçmen eğitimi materyalinin Türkçe dahil hiçbir dil ve lehçelerde yapılmayıp, bu iş oy verme işlemi sırasında sandık kurulu başkanına verilmiştir. Nitekim Kurulumuzun 04/03/2015 tarihli, 2015/292 sayılı kararı ile kabul edilen Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkilerini Gösterir 135 Sayılı Genelge'nin 30/b maddesi uyarınca, oy verme işleminin sandık kurulu başkanı tarafından anlatılması ve tarif edilmesi, Türkçe bilmeyenlerin talep etmeleri halinde o yerde temin edilecek tercümanlar vasıtasıyla yapacağı işlemlerin anlatılması gerektiğinden, seçmenin oy verme işlemi konusunda eğitildiğinin kabulü gerektiğine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- 298 sayılı Kanun'un 58. maddesine göre farklı dil ve lehçelerde propaganda yapılmasının mümkün olduğuna,

2- Seçmen eğitimi materyalinin Türkçe dahil hiçbir dil ve lehçelerde yapılmayıp, bu iş oy verme işlemi sırasında sandık kurulu başkanına verilmiştir. Nitekim Kurulumuzun 04/03/2015 tarihli, 2015/292 sayılı kararı ile kabul edilen Sandık Kurullarının Oluşumu, Görev ve Yetkilerini Gösterir 135 Sayılı Genelge'nin 30/b maddesi uyarınca, oy verme işleminin sandık kurulu başkanı tarafından anlatılması ve tarif edilmesi, Türkçe bilmeyenlerin talep etmeleri halinde o yerde temin edilecek tercümanlar vasıtasıyla yapacağı işlemlerin anlatılması gerektiğinden, seçmenin oy verme işlemi konusunda eğitildiğinin kabulü gerektiğine,

3- Karar örneğinin Av. [REDACTED] a gönderilmesine,
27/05/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Ünal DEMİRCİ

Üye
Ali KAYA

Üye
İbrahim ZENGİN

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Ahmet TUNCA Y

Üye
Haluk KIRCA

Aşımın aymacı
05.06.2015
M. Murat ÖZEREN
Yazı İşleri Şube Müdürü V. Y.